

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Aalborg Universitet

Nabokrangler og grensekonflikt

Skovsgaard, Tanja L.; Kåre Sky, Per

Published in:
nationen.no

Publication date:
2012

Document Version
Early version, also known as pre-print

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):
Skovsgaard, T. L., & Kåre Sky, P. (2012). Nabokrangler og grensekonflikt. *nationen.no*, 26.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Delta i debatten,
skriv til oss!

Send ditt innlegg til
debatt@nationen.no.
Innlegg kan også sendes pr. post til

Nationen, Postboks 9390 Grønland, 0135
Oslo. Mer konvolutter «debatt». Innlegg
som sendes elektronisk blir prioritert.

Kronikk: Max 5000 tegn med mellomrom.
Leserinlegg: Max 2500 tegn med mel-
lomrom. Kun bestilte kronikker honoreres.

Redaksjonen forbeholder seg retten
til å redigere og forkorte innsendt
stoff og til å publisere det elektronisk.

KRONIKK

Uklare: I Norge kan eiendomsgrensene være uklare, mange steder er det ingen synlige grenser som gjerder, hekker eller grøfter.

FOTO: SCANPIX

Nabokrangler og grensekonflikt

Jordskifterettens tall for 2011 ble nylig publisert og det viser en fortsatt økning i krav om behandling av tvist om eiendomsgrense. Den samme statistikken viser også at det har blitt avgjort 1050 tvister i snitt de siste ti årene. I vårt naboland, Danmark er situasjonen tilsynelatende en helt annen. Der er det ca. 70 tvister om eiendomsgrenser i året. Her vil vi nettopp trekke en sammenlikning med Danmark – et land med omtrent like mange innbyggere på et langt mindre areal. Ut i fra dette skulle vi kanskje tro at det var flere eiendomskonflikter.

Grenser er viktige i mange mellommenneskelige forhold. Overskrides de personlige fysiske grenser, landegrenser, kulturelle grenser – og også eiendomsgrensen – kan det utløse sterke følelser og konflikt. Eiendomsgrensen og plassering av gjerde kan ofte utgjøre kjernen i en nabokonflikt. Slike konflikter kan være særdeles krevende og vanskelige for de involverte. Det dreier seg om våre hjem og konflikten virker forstyrrende, på en plass vi ellers føler oss trygge og kan slappe av. Slike konflikter kan også være et symbol på andre ting, som uenighet

GRENSER

«Den manglende markering av eiendomsgrensen bidrar til mange tvister i Norge.»

om veirett, innsyn, støy osv. Det er eiendomsgrensen som markerer vårt daglige «territorium».

Hva skyldes de mange konflikten i Norge? Ofte starter konflikten fordi eiendomsgrensene er uklare. I ekstensivt utnyttede områder, på landet eller fjellet, er eiendomsgrensene i Norge typisk ikke markert på annet vis enn ved selve grensemerkingen. Dette kan være et kors i fjell eller stein, som er overgrodd og vanskelig å finne.

I Danmark er det en synlig grense mellom de fleste eiendommer. Mellom boligeiendommer er det hekker og plankegjerder, mellom landbruksareal er det grøfter og leplantinger. Den danske gjerdeloven gjør det rimelig og enkelt for enhver grunneier å kreve gjerde inn mot naboen. Det er få saker om plasseringen av eiendomsgrenser i Danmark, men mange saker om selve gjerdet! Som dersom vinden har ødelagt plankeverket og du ikke blir enig med din nabo, eller naboen ikke passer hekken på sin side. Slike saker er det ca. 900–1000 av i året i Danmark. Det føres ikke noen statistikk over antall tilsvarende saker i Norge (gjerdeskjønn), men det er få.

Den manglende markering av eiendomsgrensen bidrar til mange tvister i Norge, men det er også andre årsaker. Vi vil trekke frem to forhold her. Det første er den lange perioden hvor lekfolk har hatt ansvaret for eiendomsdeling

på landsbygda. Dokumentene som vi kjenner som skylddeling gir bare en beskrivelse av grenseforløpet uten at den ble kartfestet. Og målene er ofte mangelfulle og upresise. Det andre er at da vi først skulle etablere eiendoms-kartet (økonomisk kartverk) på landsbygda, var det en prosess med mange feilkilder. Den økonomiske kartleggingen foregikk i perioden 1960–2002. I motsetning til hva mange grunneiere tror, så er ikke grensene markert i disse kartene juridiske bindende. Det var ofte bare den ene grunneieren som påviste grensen. Videre ble på langt nær alle grenser påvist.

Til sammenlikning er det i Danmark langt bedre innmåling av grensene, fordi alle eiendomsgrenser ble oppmålt og kartlagt på 1800-tallet og siden er ajourført. Som hovedregel er det kun i gamle landsbykjerner, at det kan være områder helt uten oppmåling. Til gjengjeld ligger de innmålte grensene ikke faste i Danmark. Du kan som grunneier oppnå eiendomshevd ved å bruke naboen eiendom i 20 år – uansett om du er i god tro eller ei. I Norge må man være i aktsom god tro. Det betyr at mens det i Norge sjelden forekommer hevd av eiendomsrett, så registreres det årlig ca. 1100 saker om hevd i Danmark. Av disse gjennomføres langt de fleste i minnelighet. Som nevnt er det kun ca. 70 saker om året med grensetvist og ikke alle vedrører hevd. Tvistene avgjøres av privat praktiserende landin-

spektører, med en utdannelse lik de norske jordskiftedommerne.

De mange eiendomstvister i Norge har og en fordel. Jordskiftedommerne har mye erfaring i å behandle grensetvister, og det tilbys rettsmekling i slike saker. Ved rettsmekling hjelper en mekler stridende naboer i retning av å inngå forlik. Sier du og din nabo ja til rettsmekling, så er det flere fordeler. Særlig vil vi nevne at dere selv får innflytelse på den endelige avgjørelsen og kan trekke inn andre forhold enn det en dom kan ta stilling til. Kanskje gir du naboen rett til å parkere på din eiendom mot at dere gjør en avtale om vedlikehold og bruk av en felles veg. I tillegg til at dere blir enige om eiendomsgrensen. Mekling har ofte som mål at begge parter skal føle at det har vunnet. Dersom mekling ikke ender med forlik, har det i hvert fall bidratt til en dialog som under alle omstendigheter kan være en fordel i naboforholdet.

Ser dette i sammenheng så er det kanskje ikke så store forskjeller mellom Norge og Danmark når det gjelder antallet saker som omhandler beskyttelse av vårt «territorium». Sakene i våre to land handler dog om forskjellige problemer.

Tanja L. Skovsgaard
PhD-stipendiat Universitetet i Aalborg
Per Kåre Sky
Jordskifteoverdommer Gulating jordskifteoverrett

LANDBRUK

Ungdom og landbrukspolitikk

Mange av de personene som er engasjert i norsk landbrukspolitikk i dag, er godt voksne gårdbrukere som ofte har vært med i politikken i mange år. Både lokalt og på landsbasis. Innimellom de voksne gårdbrukerne finner man noen unge personer som er engasjert i landbrukspolitikken, men vi vil ha med flere.

Unge etablerte gårdbrukere, og unge personer som tenker eller planlegger å drive gård i framtida, oppfordres til å engasjere seg. Både lokalt i kommunene, på fylkesnivå og nasjonalt.

STYRT

«Norsk landbruk styres veldig mye av politikken.»

Norsk landbruk styres veldig mye av politikken. Unge personer bør være med. Det er vi som er framtida, vi må være med å forme framtidens landbruk. Vi kan ikke sitte hjemme på hver vår gård og klage i lokalavisa, til naboen eller på Facebook om dårlig lønn, dårlige driveforhold, lite fritid, og så videre, uten å være engasjert i den politikken som føres. Man kan engasjere seg enten alene, sammen med noen, eller i et fellesskap i en fagorganisasjon. Ved å melde seg inn i en fagorganisasjon kan man være med å påvirke avgjørelser som tas og retningen for norsk landbruk. Har man ikke startet opp med å drive en gård enda, kan man likevel være med i en fagorganisasjon.

Det er to forskjellige fagorganisasjoner i landbruks- og Småbrukarlag og Norges Bondelag. Innenfor disse finner man fylkeslag og lokallag som rundt om i kommunene. De fleste har egen ungdomskontingent, og utforsk litt hva de ulike fagorganisasjonene står for før du bestemmer deg for hvilken du vil melde deg inn i. Finn gjerne et lokallag i nærheten av der du bor og meld deg inn der, og vær med og engasjer deg du også! Det er ikke bare politikk i fagorganisasjonene, men også mye sosialt og annet faglig.

Kristine Storå

Leder i Beiarn og Skjerstad Bonde- og Småbrukarlag